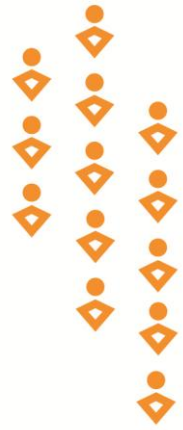

**ETELÄ-KARJALAN
PELASTUSLAITOS**

Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Lausunto

23.7.2026

Lausunto hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi järjestäytyneen rikollisuuden hallinnollisesta torjunnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi VN/6617/2025

Etelä-Karjalan pelastuslaitos on tutustunut lausuntopyyntöön ja sen mukana toimitettuihin liitteisiin. Etelä-Karjalan pelastuslaitos tulkitsee lausunnossaan järjestäytyneen rikollisuuden ilmiötä ja sen mahdollisia vaikutuksia pelastuslainsäädännön yhteiskunnalle asettamiin velvoitteisiin sekä pelastustoimen vastuulla oleviin keskeisiin tehtäviin käytössä olevan tiedon pohjalta.

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen / Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen näkökulmasta järjestäytyneen rikollisuuden hallinnollisen torjunnan vahvistaminen on tärkeää ja perusteltua osana yhteiskunnan turvallisuuden varmistamista, jotta pelastuslaissa asetettujen tavoitteiden mukaisesti ihmisten turvallisuuden parantaminen ja onnettomuuksien vähentäminen toteutuisi mahdollisimman täysimääräisesti.

Pelastuslain tavoitteena on myös, että onnettomuuden uhatessa tai tapahduttua ihmiset pelastetaan, tärkeät toiminnot turvataan ja onnettomuuden seurauksia rajoitetaan tehokkaasti niin, että ihmisille, omaisuudelle ja ympäristölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Pelastuslain mukaiset turvallisuusvelvoitteet koskevat ihmisiä, yrityksiä sekä muita yhteisöjä ja oikeushenkilöitä. Luvussa 2. säädetään kaikkien yleisistä velvollisuuksista sekä luvussa 3. toiminnanharjoittajan sekä rakennuksen omistajan ja haltijan velvoitteista.

Pelastuslainsäädännön mukaisesti pelastustoimelle kuuluu

- ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa
- pelastustoimen valvontatehtävä (pelastuslain luku 12.), valvottava alueellaan pelastuslain 2. ja 3. lukujen velvoitteiden noudattamista
- väestön varoittaminen vaara- ja onnettomuustilanteessa
- pelastustoimintaan kuuluvat tehtävät
- huolehtia muistakin muussa laissa hyvinvointialueen pelastustoimelle ja pelastusviranomaiselle säädetyistä tehtävistä, esimerkiksi lain 390/2005 mukaisista kemikaalivalvontatehtävistä
- palontutkinta, jonka tavoitteena on vastaavien onnettomuuksien ehkäisy ja vahinkojen rajoittaminen sekä pelastustoiminnan ja toimintavalmiuksien kehittäminen.

Lisäksi pelastuslaki edellyttää että, sen mukainen toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että se on mahdollista myös valmiuslain (1552/2011) mukaisissa poikkeusoloissa.

Pelastustoimen koulutus-, neuvonta- ja valistustehtävissä sekä pelastustoiminnassa voidaan käyttää apuna vapaaehtoisia organisaatioita ja henkilöitä, ei kuitenkaan tehtävissä, joihin sisältyy merkittävää julkisen vallan käyttöä, kuten viranomaistoimivaltuuksien käyttöä taikka tarkastus- tai valvontatoimintaa.

Edellä kuvatun perusteella pelastustoimi voi kohdata järjestäytyneen rikollisuuden ilmiötä, sen eri ilmenemismuotoja sekä vaikutuksia omassa toiminnassaan laajalaisesti. Järjestäytynyt rikollisuus voi pyrkiä vaikuttamaan suoraan tai välillisesti pelastustoimen asiakkaisiin ja asiakasryhmiin, pelastustoimen henkilöstöön ja organisaatioon sekä sen toimintaan. Järjestäytyneen rikollisuuden seurauksena turvallisuuden toteutuminen voi jäädä vajaaksi taikka toteutua viiveellä aiheuttaen haitallisia seurauksia henkilö-, omaisuus-, ympäristö- ja kulttuuriomaisuuden riskeihin sekä niiden hallintaan.

Erityisesti alueen turvallisuuskriittiset toiminnot, haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt taikka pelastuslain 42§ 2. mom. mukaiset ilmeiset paloriskit korostuvat tältä osin. Myös järjestäytyneen rikollisuuden tunnusmerkkejä voidaan pyrkiä hävittämään tulipalojen ja muiden onnettomuuksien avulla.

Hyvinvointialue pitää tärkeänä, ettei pelastuslaitosta asemoida rikostorjunnan operatiiviseksi tiedonkeruu- tai valvontaviranomaiseksi. Pelastustoimen perustehtävänä on pelastus- ja kemikaaliturvallisuuslakien mukainen turvallisuuden tuottaminen asiakkaille yhteiskunnassa. Pelastustoimella voi kyseisessä roolissa ja tehtävässä olla merkittävä asema haitallisten ilmiöiden ennalta ehkäisyssä, asiakkaiden ja toiminnan turvallisuuden varmistamisessa sekä toteutuneiden haittojen lieventäjänä.

Hyvinvointialue esittää, että lakiluonnoksen jatkovalmistelussa täydennetään ja osin lisä selvitetään pelastustoimen roolia ja osuutta järjestäytyneen rikollisuuden hallinnollisessa torjunnassa. Erityisesti sitä, miten riskien muodostumisen ja muutosten varhainen tunnistaminen, muutosten arvioiminen sekä tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen voivat toteutua nykyistä tehokkaammin osana järjestäytyneen rikollisuuden hallinnollista ja operatiivista torjuntaa vaarantamatta kuitenkin pelastustoimen nykyistä luottamuksellista suhdetta asiakkaisiin ja yhteiskuntaan.

Asian jatkovalmistelussa on hyödyllistä arvioida edellä todetun lisäksi vaikutuksia pelastustoimen näkökulmasta palveluiden tuottamismuotoihin ja toiminnan riskiperusteisuuden esim. PelL 42§ 2.mom. mukaisiin paloriskeihin, pelastustoimintaan varautumiseen sekä pelastustoimintaan onnettomuustilanteissa, asiakastietojen

suojaan, henkilöstön turvallisuuteen, hallinnolliseen kuormitukseen sekä hyvinvointialueiden ja analyysikeskuksen väliseen viranomaisyhteistyöhön. Lisäksi lain laadukas toimeenpano edellyttää valtakunnallista ohjeistusta ja koulutusta hyvinvointialueille sekä keskeisten ja turvallisuuskriittisten toimintaprosessien vakiointia toimijoiden välillä.

Lappeenrannassa 23.7.2026

Jani Kanerva

vs. pelastusjohtaja

Etelä-Karjalan Pelastuslaitos

Standertskjöldinkatu 10,

53200 Lappeenranta

neuvontapalvelu 05 352 7020

www.pelastustoimi.fi/etela-karjala

Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Kirjaamo

Valto Käkelän katu 3

53130 Lappeenranta

Vaihde 05 352 000

Faksi 05 352 7800

etunimi.sukunimi@ekhva.fi

www.ekhva.fi

Y-tunnus: 3221313–1

Asiakirja päättyy tähän.